

Betreft: reactie op uw brief van 31 mei 2026 inzake conceptbesluit B

Geachte kerkenraad van NGK Middelharnis,

Hartelijk dank voor uw brief van 31 mei 2026. Wij hebben uw brief zorgvuldig gelezen. U maakt daarin formeel bezwaar tegen conceptbesluit B uit de vergaderstukken voor de Algemene Ledenvergadering van VSE van 9 juni 2026.

Het bestuur waardeert dat u uw bezwaren tijdig en schriftelijk hebt ingebracht. De punten die u noemt raken aan belangrijke uitgangspunten: zorgvuldige besluitvorming, gelijke behandeling van de aangesloten kerken, het vertrouwen dat kerken mochten ontlenen aan eerdere communicatie, en de juridische houdbaarheid van een besluit waarbij een mogelijk overschot binnen VSE wordt gehouden.

Omdat de ALV nog geen besluit heeft genomen, beschouwen wij uw brief formeel als een amendement en als schriftelijke inbreng bij de voorgenomen besluitvorming. Uw brief is daarom gepubliceerd bij de vergaderstukken, zodat de leden hiervan kennis kunnen nemen voorafgaand aan de ALV. De ALV-pagina vermeldt ook dat leden vooraf vragen en amendementen kunnen indienen en dat leden tijdens de vergadering kunnen stemmen.

1. Kern van uw bezwaar

Wij begrijpen uw bezwaar als volgt.

U stelt dat conceptbesluit B onvoldoende feitelijk, financieel en juridisch is onderbouwd. Daarbij wijst u erop dat nog geen definitieve individuele schuldvaststelling per gemeente heeft plaatsgevonden, terwijl het voorstel wel vooruitloopt op de vraag wat er met een mogelijk overschot gebeurt.

Ook wijst u erop dat kerken in 2023 en daarna mochten uitgaan van een systematiek met een voorlopige schuldnota, gevolgd door een definitieve berekening begin 2027. In de stukken van het bestuur staat inderdaad dat begin 2027, op basis van de stand eind 2026, een definitieve berekening van de schuldnota wordt gemaakt. Ook staat daarin dat de definitieve schuldnota lager kan uitvallen dan de voorlopige schuldnota, omdat het verwachte tekort is afgenomen door positieve rendementsontwikkeling.

Wij erkennen daarom dat uw vraag terecht is: als eerder is gecommuniceerd dat een definitieve schuldvaststelling volgt, moet goed worden gemotiveerd waarom nu wordt voorgesteld om de definitieve schuld gelijk te stellen aan de voorlopige schuld.

2. Waarom het bestuur het voorstel toch verantwoord acht

Het bestuur legt conceptbesluit B niet voor omdat het de eerdere systematiek lichtvaardig wil wijzigen. De reden is dat de financiële situatie van VSE zich gunstiger heeft ontwikkeld dan eerder werd verwacht. Dat is positief, maar roept ook een nieuwe bestuurlijke vraag op: moet een mogelijk overschot automatisch worden teruggegeven of verrekend, of mag dit worden ingezet voor een duurzamere eindoplossing voor de emeritaatsvoorziening?

VSE is, volgens haar eigen omschrijving, beheerder en uitvoerder van een fonds voor kerken die lid zijn van VSE. Het doel is het verstrekken van uitkeringen aan kerken ten behoeve van onder meer gewezen predikanten en hun nabestaanden. Daarbij geldt dat de uitkeringen zijn begrensd door de middelen die VSE beheert en dat VSE geen garanties op uitkeringen geeft.

Vanuit die verantwoordelijkheid moet het bestuur niet alleen kijken naar de individuele schuldbestand van afzonderlijke kerken, maar ook naar de houdbaarheid van de voorziening als geheel.

In de vergaderstukken is toegelicht dat VSE bij voortzetting in eigen beheer naar verwachting nog 60 tot 70 jaar zal moeten blijven bestaan. Dat vraagt langdurige bestuurlijke, administratieve en toezichhoudende inzet van de kerken. Het bestuur acht dat geen duurzame oplossing. Daarom wordt voorgesteld toe te werken naar overdracht van de verplichtingen aan PFZW of een verzekeraar, waarna VSE uiteindelijk kan worden opgeheven.

Daarvoor is meer nodig dan 100% dekking volgens de VSE-grondslagen. In de stukken staat dat 100% dekking volgens de VSE-grondslagen niet gelijkstaat aan de benodigde dekking bij overgang naar PFZW of een verzekeraar. Om die reden kan een eventueel overschot volgens het bestuur een functie hebben bij het realiseren van een snellere en duurzamere eindoplossing.

3. Over de cijfermatige onderbouwing

U vraagt terecht om inzicht in de financiële gevolgen. Het bestuur erkent dat besluitvorming over conceptbesluit B niet los kan worden gezien van de financiële effecten.

Tegelijkertijd geldt dat de definitieve stand nog niet vaststaat. De berekening vindt pas begin 2027 plaats op basis van de stand eind 2026. De huidige cijfers zijn dus een momentopname. Het bestuur wil voorkomen dat tussentijdse cijfers worden opgevat als definitieve rechten of verplichtingen.

Dat neemt niet weg dat de ALV een voldoende geïnformeerd besluit moet kunnen nemen. Het bestuur zal daarom tijdens de ALV toelichten:

1. wat de huidige inschatting is van het mogelijke overschot;
2. hoe dit zich verhoudt tot het herstelplan;
3. welke betekenis het mogelijke overschot kan hebben voor een toekomstige overdracht aan PFZW of een verzekeraar;
4. welke gevolgen het voorstel op hoofdlijnen heeft voor kerken die al geheel of gedeeltelijk hebben betaald;
5. waarom het bestuur meent dat een collectieve benadering verdedigbaar is.

Het bestuur zal daarbij duidelijk maken dat definitieve individuele bedragen pas begin 2027 kunnen worden vastgesteld.

4. Over kerken die al vervroegd hebben betaald

Wij begrijpen uw punt dat kerken die de voorlopige schuldnota geheel of gedeeltelijk vervroegd hebben voldaan, dit hebben gedaan op basis van de destijds bekende uitgangspunten. Dat verdient zorgvuldige behandeling. Het bestuur deelt het uitgangspunt dat kerken die zorgvuldig hebben gehandeld niet onredelijk mogen worden benadeeld ten opzichte van kerken die nog niet of slechts gedeeltelijk hebben betaald.

Tegelijkertijd is VSE een collectieve voorziening. De schuldnota's en het herstelplan zijn niet uitsluitend individuele transacties tussen VSE en afzonderlijke kerken, maar onderdeel van een gezamenlijke regeling om het tekort over het verleden te herstellen. Het bestuur acht het daarom verdedigbaar dat de ALV zich uitspreekt over de vraag of een mogelijk overschot collectief binnen VSE moet blijven, mits die keuze voldoende wordt gemotiveerd en zorgvuldig wordt genomen. Dat is precies de reden waarom het bestuur dit niet zelfstandig afdoet, maar aan de ALV voorlegt.

5. Over de juridische bezwaren

U noemt onder meer het gelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel, redelijkheid en billijkheid binnen verenigingsverhoudingen, en mogelijke individuele restitutierechten.

Het bestuur neemt deze juridische bezwaren serieus. Wij doen in deze brief geen definitieve juridische uitspraak over de door u genoemde wetsartikelen. Daarvoor is afzonderlijke juridische toetsing nodig. Wel constateert het bestuur dat uw brief duidelijk maakt dat de juridische houdbaarheid van conceptbesluit B aandacht vraagt.

Het bestuur is bereid om, indien de ALV conceptbesluit B aanneemt, het besluit en de verdere uitvoering juridisch te laten toetsen voordat individuele gevolgen definitief worden verwerkt. Daarmee wordt voorkomen dat het bestuur vooruitloopt op rechtsposities van individuele kerken zonder nadere beoordeling.

6. Over uw verzoek om conceptbesluit B in te trekken

U verzoekt primair om conceptbesluit B in te trekken en niet in stemming te brengen. Het bestuur neemt dat verzoek niet over.

De reden daarvoor is dat het bestuur het van belang acht dat de leden zich kunnen uitspreken over de fundamentele koersvraag die hierachter ligt: willen de leden een mogelijk overschot laten vrijvallen richting de voormalig GKv-kerken, of willen zij dit mogelijk overschot binnen VSE houden om een snellere overdracht aan PFZW of een verzekeraar dichterbij te brengen?

Wel zal het bestuur bij de behandeling van conceptbesluit B expliciet onder de aandacht brengen dat:

1. de definitieve schuldvaststelling begin 2027 nog moet plaatsvinden;
2. de financiële gevolgen per kerk nog niet definitief zijn;
3. uw kerk juridische en bestuurlijke bezwaren heeft ingebracht;
4. een eventueel besluit zorgvuldig moet worden uitgewerkt;

5. bij de uitvoering rekening moet worden gehouden met rechtsposities van individuele kerken.

7. Over conceptbesluit C

U verzoekt ook om conceptbesluit C terug te trekken, omdat dit volgens u samenhangt met conceptbesluit B.

Het bestuur begrijpt die samenhang. Tegelijkertijd houdt conceptbesluit C nog geen besluit tot compensatie of reparatie in. Het besluit geeft het bestuur alleen ruimte om met vertegenwoordigers van emeriti en actieve predikanten in gesprek te gaan en eventueel later met onderbouwde voorstellen te komen.

In de stukken is ook opgenomen dat eventuele voorstellen actuair moeten worden onderbouwd, het herstelplan uit 2023 niet negatief mogen beïnvloeden, de afspraken uit 2023 met de voormalig NGK niet mogen schenden en het hernieuwde herstelpad niet te zeer mogen belasten.

Het bestuur ziet daarom geen aanleiding om conceptbesluit C op voorhand in te trekken. Wel zal worden benadrukt dat conceptbesluit C geen zelfstandig financieel recht creëert en geen besluit inhoudt tot daadwerkelijke compensatie.

8. Conclusie

Samenvattend komt het bestuur tot het volgende.

Uw brief bevat serieuze en relevante bezwaren. Het bestuur erkent dat met name de onderbouwing van conceptbesluit B tijdens de ALV zorgvuldig moet worden toegelicht. Ook erkent het bestuur dat de eerdere systematiek van voorlopige en definitieve schuldvaststelling niet zonder goede motivering kan worden gewijzigd.

Het bestuur blijft echter van oordeel dat de ALV zich moet kunnen uitspreken over de vraag of een mogelijk overschot binnen VSE moet blijven ten behoeve van een duurzame eindoplossing voor de emeritaatsvoorziening.

Het bestuur zal conceptbesluit B daarom niet intrekken, maar zal uw bezwaren nadrukkelijk betrekken bij de behandeling in de ALV. Indien de ALV het besluit aanneemt, zal het bestuur de verdere uitwerking zorgvuldig voorbereiden, inclusief aandacht voor juridische toetsing en de positie van individuele kerken.

Wij danken u voor uw betrokkenheid en zijn bereid hierover met u in gesprek te blijven.